

OKUPACJA I HOLOCAUST OCCUPATION AND HOLOCAUST

Wojska niemieckie zajęły Częstochowę 3 września 1939 roku, a już następnego dnia przeprowadzono na ulicach miasta akcję pacyfikacyjną, zabijając co najmniej 500 osób, w tym wielu Żydów. Wkrótce rozpoczęły się pierwsze represje skierowane przeciwko ludności żydowskiej. Tej grupie osób zabroniono swobodnego przemieszczania się, potem Żydów pozbawiano wszelkiej własności i zmuszano do niewolniczej pracy.

The German army entered Częstochowa on September 3, 1939. An organized action against the citizens began on the following day. Over 500 people were killed, including many Jews. Afterwards, the Jews were specifically targeted. They were forbidden to move freely within the city, their property was confiscated and they were forced into slave labor.

N a c h w e i s

der sich im Bezirk der Stadt Tschenstochau
befindlichen Gräber.

- 1/ Auf der Aleja Wolności 2/4
- 2/ " " " " 14 /Oderfeldplatz/
- 3/ " " Chłopickiego-Str.Ecke Dębiński-Str.
- 4/ Auf dem Platz der Stadtverwaltung - Massengrab -
- 5/ im Parke des 3.Mai
- 6/ im Parke Staszica
- 7/ auf der Warszawska-Str.86 hinter dem Grundstück auf den Wiesen
- 8/ " " " " Nr.249/251, neben der St.Anton-Kapelle
- 9/ vermutlich auf dem Daszyński-Platz,Ecke Narutowicz-Strasse
- 10/ auf der Garncarska-Str.Nr.6/8 im Hofe der Judenschule
- 11/ auf dem Stadtsportplatz Olsztyńska-Strasse
- 12/ auf der Olsztyńska-Str., gegenüber dem Hause unter Nr.3 am Wertheufer
- 13/ auf dem jüdischen Friedhofe,
- 14/ auf der Mirowski-Strasse 13/27 - jüdisches Krankenhaus
- 15/ " " Narutowicz-Strasse Nr.30, im Hofe
- 16/ " " Aleja Wolności Nr.26, auf dem Vorplatze
- 17/ bei der Bahnüberfahrt in Stradom, rechts bei der Brücke
- 18/ auf der Handlowa-Str.Nr.15, Ecke Slowacki-Strasse
- 19/ " " Kingi-Str.und św.Barbara-Str.Nr.105 -Kopiński-Platz
- 20/ " " Narutowicz-Str.25
- 21/ an der Kathedrale Narutowicz-Str. /neben dem Missionskreuz/
- 22/ auf der Targowa-Str. /Fabrik Brass/

Der Bürgermeister
TSCHENSTOCHAU

PROTOKÓŁ Nr.28

z ekshumacji zwłok na polu, obok cmentarza na Kulach.

Obecni: Dr. Kowalski Edward,
Kurkowski Bolesław,
Funkcjonar. Policji II-go Kom.:
Maciejewski Zenon,
Pustuł Klemens.

Ekshumację rozpoczęto o godz. 24-ej.

Wydobyto nast. zwłoki:

1. Kobieta w białej bluzce w granatowe paski, sukienka szara, półbuty żółte na pasku, fartuch granatowy do pasa, koszula biała z koronką u góry. Na szyi różaniec i medalik na łańcuszku. Obecna Józefa Przybylska rozpoznała w niej swoją synową Przybylską Stanisławę, lat 32, ur. w Mykanowie, zam. przy ul. Warszawskiej 183. Zwłoki umieszczono w trumnie Nr. 162 i pochowano na cmentarzu na Kulach.

2. Mężczyzna w zielonkawej marynarce, długie spodnie całgowe, półbuty brązowe, koszula granatowa, spodełki w prążki. Obecna Józefa Przybylska rozpoznała w nim syna swego Przybylskiego Kazimierza, lat 36, ur. w Częstochowie, zam. przy ul. Warszawskiej 183. Zwłoki umieszczono w trumnie Nr. 159 i pochowano na cmentarzu na Kulach.

3. Rozpoznane przez babkę Józefę Przybylską jej wnuki: Przybylska Irena, lat 11, Przybylski Wacław, lat 10 i Przybylska Daniela, lat 7, wszyscy zam. ostatnio przy ul. Warszawskiej 183. Zwłoki umieszczono w jednej trumnie Nr. 168 i pochowano na cmentarzu na Kulach.

4. Mężczyzna żyd w mundurze wojskowym, długie spodnie, bez dokumentów, bez butów. Zwłoki umieszczono w trumnie Nr. 98 i pochowano na cmentarzu żydowskim.

5. Mężczyzna w bluzie robotniczej, wiatrówka, spodnie długie czarne, półbuty czarne, koszula granatowa w paski białe, zapięta na agrafkę, kałesony białe, pas rzemienny. Bez dokumentów. Zwłoki umieszczono w trumnie Nr. 180 i pochowano na cmentarzu na Kulach.

6. Rozpoznane przez rodziców Władysława i Janinę Filipczyk ich dzieci: Filipczyk Benedykt, lat 8 i Filipczyk Elwira, lat 6, zam. ostat. przy ul. Warszawskiej 141. Zwłoki umieszczono w jednej trumnie i pochowano na cmentarzu na Kulach.

7. Mężczyzna, żyd, w mundurze żołnierskim, bez dokumentów. Zwłoki umieszczono w trumnie Nr. i pochowano na cmentarzu żydowskim.

Na tym protokoł zakończono i podpisano.

Częstochowa, 14/15 marca 1940.

E. Kowalski

Bolesław Kurkowski
Zenon Maciejewski
Klemens Pustuł

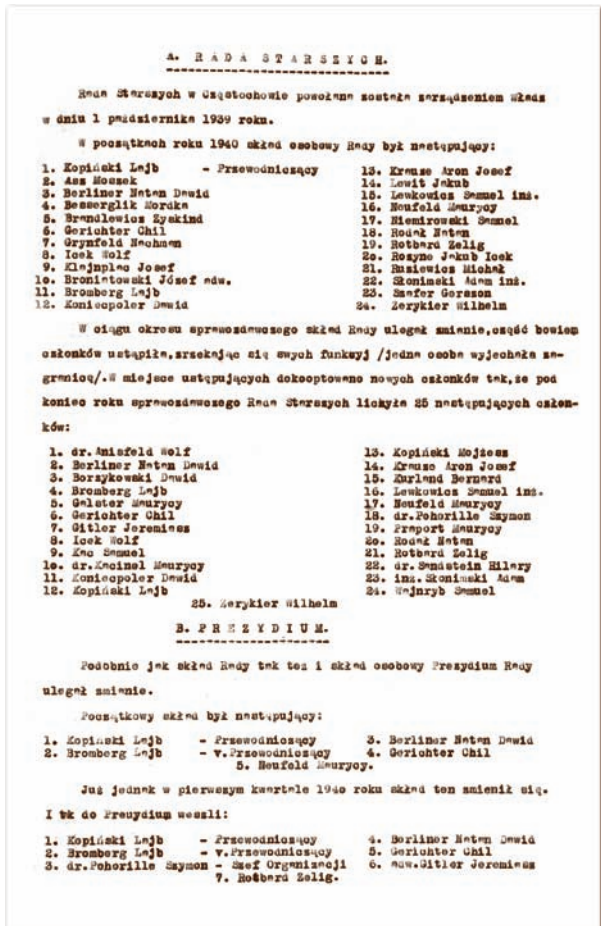

Policja niemiecka w Częstochowie
German Police in Częstochowa
zb. YV

Schupowcy na ulicach Częstochowy
Schupo Police in the streets of Częstochowa
zb. BPCz

Skład Rady Starszych
(częstochowskiego Judenratu)
Members of the Jewish Council
(Judenrat)
zb. ŻIH

Leon Kopiński
Przewodniczący częstochowskiej Rady Starszych

Leon Kopiński
Chairman of the Częstochowa Jewish Council
zb. L. Niskier

Zelig Rotbard, członek Rady Starszych
Zelig Rotbard, Member of the Jewish Council
zb. YV

Sklepy żydowskie oznaczone Gwiazdą Dawida
Jewish shops marked with the Star of David
zb. ŻIH

Żydzi częstochowscy udający się pod eskortą policji niemieckiej i polskiej policji granatowej na roboty w obozach

Częstochowa Jews heading towards forced labor sites escorted by German and Polish policemen

zb. ŻIH

Żydzi przy pracach melioracyjnych w obozie koło Częstochowy, lata 1940–1941
Jews working on land reclamation in a camp near Częstochowa, 1940–1941

zb. ŻIH

Rada Starszych w ramach działalności społecznej udzielała zapomóg świątecznych. Wspierała także napływających do miasta licznych uchodźców. Ilustracje z Rocznika Statystycznego Rady Starszych z roku 1940

The Jewish Council helped the Jewish community in various ways and also supported the incoming refugees. Illustrations taken from the Judenrat Statistical Yearbook, 1940
zb. ŻIH

Plakat Rady Starszych o pomocy dla szpitali żydowskich
Poster of Jewish Community Council promoting aid for Jewish hospitals
zb. ŻIH

Nr.	Datum	Imię i nazwisko	Geburtsd.	Zahl der Fam. Ilość członk.	Beruf Zawód	Wohnort Früher/Dawniej	Jetzt/Obecnie
45.	21.2.	Joskowicz Fajgla	lat 28	1	krawcowa	Lódź	Garibaldiego 21
46.	"	Pelta Golda	lat 22	-	kamieniarka	zraków	Aleja 20
47.	"	Grossman Gitla M.	lat 58	-	bez zawodu	Lódź	Przemysł 4
48.	"	Dutkiewicz Moszek	24.12.1871	1	handlarz	Szosekociny	narutowi osz 35
49.	"	Grauman Israel L.	15.9.1918	-	nauczyciel	antowice	narutowicza 33
50.	22.2.	Gruska Abram Perco	21.6.1927	2	przy rodzinie	Lódź	Wilsona 34
51.	"	Gelrubin Brocha	25.8.1910	-	bez zawodu	Lódź	katedralna 11
52.	"	Lewkowicz Sura-Tauba	1899	-	robotnica	Lódź	Garibaldiego 15
53.	"	rogel Moszek	24.12.1897	3	biurolista	Pabianice	narutowicza 2
54.	"	rajch Sura	7.4.1910	-	robotnica	Lódź	Warszawska 23
55.	"	rosenblum Mojse W.	lat 56	23	snowacz	zdunska Wola	katedralna 7
56.	"	bornstein Lea	1881	1	bez zawodu	Lódź	narutowicza 56
57.	"	sudelman majer	12.X.1921	-	robotnik	Lelów	Targowa 12
58.	"	Wajnholt Jankiel	65 lat	2	bez zawodu	Lelów	Garnochara 6/8
59.	"	altman Hyska	21.4.1886	3	" "	Lódź	Aleja 20
60.	"	silberberg Zetara	1898	-	robotnica	Madamsko	Aleja 12

General zu Tschentochau
Starszych w Częstochowie

Częstochowa, dnia 4 marca 1940 r.

Do
Pana Burmistrza
miasta Częstochowy

Sprawozdanie Nr. 7

1940

Stosownie do zarządzenia Władz Nadzorczych Rada Starszych przesyła przy niniejszym liście osób, pochodzących z innych miejscowości, które w okresie od 26 lutego do dnia 3 marca 1940 r. zarejestrowały się w Radzie Starszych.

Przewodniczący Rady Starszych

1 załącznik/2 arkusze/.

M. K.

#rej. od 352-406

Lódź kosiak 22

Pabianice 1 maja 18

Arzepice Garnochara 58

och Lódź katedralna 7

zdunska Wola Piłsudskiego 31

Działoszyn Piłsudskiego 41

antów nadraozna 54

Łódź Aleja 40

Pabianice katedralna 9

Lódź m. Joselewicza 13

Wielun " " 9

Lódź Krótka 28

Widziowa Straziaka 11

Madamsko Aleja 3

Lódź Aleja 24

Lódź Aleja 24

Działoszyn Aleja 20

Lódź Aleja 3

Działoszyn Senatorska 7

Soumowice Straziaka 5

23ma r. Kijalca - Przechyba Aleja - 29ma

Częstochowa, dnia 26 lutego 1940 r.

Przewodniczący Rady Starszych

M. K.

Lista Żydów przesiedlonych do Częstochowy z innych miejscowości w Polsce
List of Jews transported to Częstochowa from other locations in Poland
zb. APCz

Ad.No.	Strasse	nr.	Name des Eigentümers	Anzahl der Mieter	verwalter
75.	1 maja	42/44	Krejserowicz Srb.	21	Stuwczyńska
76.	Marienalle 1 u. Neuer ring 15		Smaragd, Kaiser, Kopin- ski u. andere	75	Hübner Paul Krótka 28
77.	Marienalle 3		Moszkowski	38	Moszkowski Edsiszew, Woln. 19 Machen
78.	"	4	Berliner u. Goldstein	44	Machen
79.	"	5	Kotasiowicz, Winter u. Broniatowski	40	Moschowski
80.	"	6	Weckaler	59	Lindermann Willy
81.	"	7	Rosenzweig u. Kirschenbaum		Moschowski
82.	Marienalle 9		Kozen, Gradon u. Nowak	52	"
83.	Marienalle 10		Majhher Srb.	52	Machen
84.	"	11	Landau u. Zylberstein	32	Moschowski
85.	"	12 u. Wilsona 10/12	Wolberg	37	"
86.	"	13 u. Pilsudski 1	Reigenbaum, Gittler, Neuman u. Gluckman	17	Hübner
87.	"	16	Imich, Berliner, Gold- stein u. Silberberg	47	Machen- Młodnicki
88.	"	20	Lerner	47	"
89.	"	21	Langerewicz	52	Łęcki Józef Aleja 31
90.	"	23	Ajzner	28	"
91.	"	28	Gebr. Helman	36	Zauder Bruno Wolności 29
92.	"	30	Reicher, Kauman u. Staszewski	29	Tuliszka Anton Dembinskiego 6/18
93.	"	31	Krause	44	Łęcki
94.	"	32	Borsykowski	36	Drzewiecki
95.	"	33	Wbb. Tempel	31	Paszek Feliks Wolności 19 Zauder
96.	"	34	Altman u. Dziekowszinski	39	Zauder
97.	"	35	Reicher	35	Lorenz
98.	"	36	Biluchowski u. Bregman	16	"
99.	"	37	Maberfeld	38	"
100.	"	38	Wrunbaum	49	Hübner
101.	"	39	Konarski u. Markowicz	21	Paszek
102.	"	40	Lieberman	37	Sowinski Waszyngtona 24
103.	"	41	Wolberg u. Oderfeld	13	Stan. Skrzyński Lubkowskiego 20
104.	"	42	Spiegel	34	Tuliszka
105.	"	43	Kongrecka	28	Franz Czernota Praszera 69
106.	"	44	Gelbart	12	"
107.	"	45	Rosenblat u. Pawełkie- wicz	28	Pawełkiewicz Jo- hann
108.	"	46	Metynski, Medynski, Schermant u. Kolin	34	Czernota
109.	"	47	Krause	10	Preisler Kordeckiego 2
110.	Narutowicza 5				

Dokument in Tschechoslowakei
 nach Prüfung u. Statistik
 des Reiches in Czestochowa
 und Warschau u. Statistiken

Czestochowa, dn. 30 kwietnia 1941 r.

Zarząd Miejski w Czestochowie
 Wydział Administracyjny
 w miejscowości

na ręce Wpasa mgra Fr. Patryka

Powracając do wspomnianej rozprawy, przesyłamy
 w załączeniu wykaz domów administrowanych przez Zarząd
 z ramienia p. Winkemtha, powiernika dla własności nieru-
 chomej m. Czestochowy. W wykazie tym podkreśliliśmy na
 czerwono domy, w których żydzi nie zamieszkiwali.

W myśl wspomnianego porozumienia uprzejmie
 prosimy o zask. wezwanie administratorów domów, z których
 żydzi zostały wyprowadzeni, aby niezwłocznie dokonali od-
 nośnych wyne'dowań.

Atestiert in Tschechoslowakei
 Abteilung Erfassung u. Statistik
 des Reiches in Czestochowa
 und Warschau u. Statistiken

KIEROWNIK

Wykaz mieszkań skonfiskowanych Żydom przesiedlonym do getta
 List of apartments confiscated by the Germans from the Jews deported to the ghetto
 zb. APCz